

جرم قتل

در رویه دادگاهها

گروه پژوهشی
انتشارات چراغ دانش

فهرست کلی

۱۱.....	بسمه تعالی
۱۳.....	مقدمه
۱۵.....	معرفی جرم قتل و نمونه شکوائیه
۱۷.....	مبحث اول: روند عملی رسیدگی به جرم در دادسرا و دادگاه
۲۴.....	مبحث اول: ارکان تشکیل دهنده جرم قتل عمد
۳۰.....	مبحث دوم: احکام ویژه در خصوص جرم قتل عمد
۳۳.....	مبحث سوم: قتل غیرعمد یا در حکم شبه عمد
۳۷.....	مبحث چهارم: قتل خطای محض یا در حکم خطای محض
۴۰.....	مبحث پنجم: تشریفات رسیدگی به جرم قتل
۴۵.....	جرم قتل در آرای دیوان عالی کشور
۴۷.....	مبحث اول: آرای وحدت رویه دیوان عالی کشور
۴۹.....	مبحث دوم: آرای اصراری دیوان عالی کشور
۷۴.....	مبحث سوم: آرای شعب دیوان عالی کشور
۲۸۹.....	جرم قتل در آرای دادگاهها
۲۹۱.....	مبحث اول: آرای دادگاههای بدوی و تجدیدنظر
۳۰۳.....	جرم قتل در نشستهای قضائی
۳۴۱.....	دعوای قتل در نظریه‌های مشورتی
۳۸۳.....	جرم قتل در قوانین و مقررات
۳۹۳.....	منابع و مآخذ

فهرست جزئی

۱۱.....	بسمه تعالی
۱۳.....	مقدمه
۱۵.....	معرفی جرم قتل و نمونه شکوائیه
۱۷.....	مبحث اول: روند عملی رسیدگی به جرم در دادسرا و دادگاه
۱۷.....	گفتار اول: تنظیم شکوائیه و مراجعه به دادرسی صالح
۲۱.....	گفتار دوم: ارجاع پرونده به دادگاه بدوی و تعیین وقت رسیدگی
۲۱.....	گفتار سوم: ارجاع پرونده به دادگاه تجدیدنظر و تعیین وقت رسیدگی
۲۲.....	گفتار چهارم: اجرای حکم در دادرسی محل وقوع جرم
۲۳.....	معرفی جرم قتل

۲۴	مبحث اول: ارکان تشکیل دهنده جرم قتل عمد
۲۴	گفتار اول عنصر قانونی جرم قتل عمد
۲۵	گفتار دوم: عنصر مادی جرم قتل عمد یا در حکم عمد
۲۸	گفتار سوم: عنصر روانی جرم قتل عمد
۳۰	مبحث دوم: احکام ویژه در خصوص جرم قتل عمد
۳۰	گفتار اول: شروع به جرم قتل عمد
۳۱	گفتار دوم: معاونت در جرم قتل عمد
۳۲	گفتار سوم: شرکت در جرم قتل
۳۳	مبحث سوم: قتل غیر عمد یا در حکم شبه عمد
۳۳	گفتار اول: عنصر قانونی قتل شبه عمد
۳۴	گفتار دوم: عنصر مادی قتل شبه عمد
۳۵	گفتار سوم: عنصر معنوی قتل شبه عمد
۳۵	گفتار چهارم: مجازات قتل شبه عمد
۳۷	مبحث چهارم: قتل خطای محض یا در حکم خطای محض
۳۷	گفتار اول: عنصر قانونی جرم قتل خطای محض
۳۷	گفتار دوم: عنصر مادی جرم قتل خطای محض
۳۸	گفتار سوم: عنصر روانی جرم قتل خطای محض
۴۰	مبحث پنجم: تشریفات رسیدگی به جرم قتل
۴۰	گفتار اول: صلاحیت مراجع قضائی در رسیدگی به این جرم
۴۰	گفتار دوم: طریقه تقدیم شکوائیه و هزینه‌های قانونی آن
۴۱	گفتار سوم: تقدیم دادخواست به محکمه کیفری برای جبران ضرر و زیان و خسارات
۴۵	جرم قتل در آرای دیوان عالی کشور
۴۷	مبحث اول: آرای وحدت رویه دیوان عالی کشور
۴۷	۱. قتل غیر عمد حین رانندگی در حال مستی یا بدون پروانه
۴۸	۲. قتل غیر عمد به واسطه بی احتیاطی یا عدم مهارت راننده
۴۸	۳. مجازات رانندگی بر اثر بی احتیاطی منتهی به قتل، جرح یا نقض عضو
۴۹	مبحث دوم: آرای اصراری دیوان عالی کشور
۴۹	۴. اتهام قتل غیر عمدی به علت بی احتیاطی و عدم رعایت فاصله طولی
۴۹	۵. قتل غیر عمد به دلیل عدم رعایت تقدم عبور
۵۰	۶. وقوع قتل به دلیل تخلف راننده موتورسیکلت و حرکت در جهت مخالف و ممنوع بزرگراه
۵۰	۷. قتل غیر عمدی بر اثر بی احتیاطی راکب موتورسیکلت و عدم رعایت حق تقدم عبور
۵۱	۸. قتل غیر عمد به واسطه بی احتیاطی راننده دوچرخه
۵۱	۹. عدم تنفیذ اتهام قتل غیر عمد به دلیل گواهی نامه نداشتن راننده موتور
۵۲	۱۰. عدم احراز رابطه علیت بین تصادف و فوت

۱۱. تقصیر راننده در وقوع قتل غیر عمد به علت ایجاد مانع در مسیر موتورسواری ۵۲
۱۲. معاونت در قتل عمد ۵۳
۱۳. جنون در حین ارتکاب قتل ۵۴
۱۴. شرکت در قتل ۵۴
۱۵. عدم احراز جنون در ارتکاب قتل ۵۵
۱۶. قتل در مقام دفاع ۵۶
۱۷. عدم وجاهت صدور حکم قصاص در مقام دفاع ۵۶
۱۸. عدم احراز دفاع در ارتکاب قتل ۵۷
۱۹. عدم تحقق شرایط دفاع مشروع در قتل ۵۸
۲۰. عدم تناسب دفاع با خطر در قتل عمد ۶۰
۲۱. قتل نفس به علت ارتکاب تجاوز به عنف ۶۱
۲۲. عدم احراز قتل عمد به دلیل شرایط خاص مقتول و عدم آگاهی مرتکب ۶۲
۲۳. احراز قتل شبه عمد با استناد به اصل احتیاط ۶۳
۲۴. احراز شبهه عمد بودن قتل به لحاظ وجود شبهه در قصد و عمد متهم ۶۳
۲۵. قتل به دلیل عدم دقت در تیراندازی ۶۴
۲۶. قتل غیر عمد در نتیجه تزریق، بدون داشتن پروانه رسمی پزشکی ۶۵
۲۷. رسیدگی به جرائم عمومی افسران و افراد ارتش در اتهام قتل غیر عمد ۶۸
۲۸. رابطه سبب و فعلی در قتل غیر عمد ۶۹
- مبحث سوم: آرای شعب دیوان عالی کشور ۷۴
۱. مرجع قضائی صالح در رسیدگی به جرم قتل عمد ناشی از محاربه ۷۴
۲. مرجع قضائی صالح در رسیدگی به مطالبه اولیای دم در خصوص دیه ۷۷
۳. عدول متهم از اقرار به ارتکاب جرم ۸۲
۴. لزوم متعارف بودن قرائن و امارات مبنای صدور حکم ۸۶
۵. تأثیر علم قاضی در احراز جرم ۱۱۰
۶. لزوم استناد علم قاضی به اسباب متعارف ۱۱۱
۷. عجز اولیای دم از اجرای قسامه ۱۱۹
۸. مرجع تجدیدنظر نسبت به حکم شرکت در منازعه ۱۲۱
۹. صدور قرار توقف دعوا به دلیل احراز انتساب بزه به متهم ۱۲۳
۱۰. صدور قرار توقف دعوا به دلیل عدم احراز قطعی موضوع بزه ۱۲۴
۱۱. تعدد مادی منازعه و قتل عمدی ۱۲۶
۱۲. تقصیر بزه دیده ۱۳۱
۱۳. عدم تحقق شرایط احصان ۱۳۳
۱۴. اجرای قاعده درأ در قصاص ۱۳۵
۱۵. رفتار نوعاً کشنده ۱۴۱

۱۴۹. علم به وضعیت خاص مجنی‌علیه.....
۱۷۰. قتل به اعتقاد مهدورالدم بودن مجنی‌علیه.....
۱۸۱. اقدام عمدی نوعاً غیر کشنده بدون قصد قتل.....
۱۹۳. عدم احراز قتل عمد در بی‌مبالاتی در تیراندازی.....
۲۰۰. حق قصاص توسط ولی صغیر.....
۲۱۰. ولی‌دم ولد ناشی از حمل نامشروع.....
۲۲۰. نقض دادنامه به دلیل عدم ذکر دلایل موجب حصول علم قاضی در قتل غیر عمد.....
۲۳۰. امتناع از استخلاف فکر در قتل.....
۲۴۰. تبرئه مدعی‌علیه از طریق احلاف در صورت عدم وجود دلایل کافی در قتل عمد.....
۲۵۰. موارد لوث و انجام قسامه در اتهام قتل.....
۲۶۰. عدم امکان محاکمه مجدد متعاقب صدور حکم قطعی در جرم قتل.....
۲۷۰. نقض دادنامه تجدیدنظر خواسته به جهت نقضی در اتهام مشارکت در قتل عمد.....
۲۸۰. صلاحیت قاضی در تشخیص ملاتت یا عدم ملاتت جهت پرداخت دیه در قتل شبه‌عمد.....
۲۹۰. عدم تأثیر حضور وکیل تسخیری بر حضوری محسوب شدن رأی در اتهام قتل.....
۳۰۰. عدم توجیه قانونی محکومیت به دو مجازات مشارکت در منازعه منجر به قتل و ایراد جرح عمدی.....
۳۱۰. عدم رعایت تناسب در دفاع مشروع و وقوع قتل.....
۳۲۰. عدم منافات فعل ارادی با دفاع مشروع و وقوع قتل.....
۳۳۰. تغلیظ دیه به علت وقوع قتل در ماه حرام.....
۳۴۰. سقوط دیه پس از گذشت ولی‌دم.....
۳۵۰. عدم وجاهت قانونی ضبط و توقیف سلاح دارای مجوز و پروانه، به علت آلت جرم.....
۳۶۰. تنبیه منتهی به قتل.....
۳۷۰. عدم مانعیت قتل شبه‌عمدی در توارث.....
۳۸۰. تقاضای قصاص به ولایت.....
۳۹۰. جزای نقدی بدل حبس در جرم قتل عمدی.....
۴۰۰. عمل نوعاً کشنده نسبت به مجنی‌علیه خاص.....
۴۱۰. قتل به اعتقاد مهدورالدم بودن.....
۴۲۰. مرجع قضائی صالح در رسیدگی به جرم قصور پزشکی منجر به قتل غیر‌عمدی.....
۴۳۰. مرجع قضائی صالح در رسیدگی به جنبه عمومی قتل عمد.....
۴۴۰. لزوم تأخر اجرای قسامه از جانب اولیا دم بر عجز متهم از ارائه دلیل.....
۴۵۰. مرجع تجدیدنظر در محکومیت به قتل خطای محض.....
۴۶۰. مرجع تعیین مجازات قتل از باب جنبه عمومی جرم.....
۴۷۰. نقض دادنامه تجدیدنظر خواسته به جهت نقص دادرسی.....
۴۸۰. پرداخت دیه از بیت‌المال.....
۴۹۰. ملاک زمانی محاسبه دیه در قتل غیر‌عمد.....

۵۰.	تعیین نوعاً کشنده بودن فعل.....	۲۸۰
۵۱.	بی‌ارتباط با وظیفه	۲۸۴
۵۲.	اکتفا به پاسخ دادگاه انقلاب در اتهام قتل عمد	۲۸۶
۵۳.	سقط جنین دارای حیات	۲۸۷
۲۸۹.	جرم قتل در آرای دادگاه‌ها	۲۸۹
۲۹۱.	مبحث اول: آرای دادگاه‌های بدوی و تجدیدنظر.....	۲۹۱
۱.	اتهام قتل غیر عمدی ناشی از بی‌احتیاطی در رانندگی و تعهد بیمه‌گر	۲۹۱
۲.	امکان تعیین مجازات متفاوت برای شرکای جرم قتل غیر عمد	۲۹۳
۳.	معیار تشخیص عدوانی بودن سبب در قتل غیر عمد.....	۲۹۶
۳۰۳.	جرم قتل در نشست‌های قضائی	۳۰۳
۱.	قتل غیر عمد بر اثر عدم مهارت در قابلیتگی - اشتغال به مامایی بدون پروانه	۳۰۵
۲.	جواز اعمال مجازات تعزیری درباره پزشک مقصر	۳۰۵
۳.	سقط جنین ناقص الخلقه	۳۰۶
۴.	وضعیت مجنی علیه در نتیجه حادثه منجر به قتل	۳۰۷
۵.	منظور از مهلت مناسب در ماده ۳۰۳ قانون مجازات اسلامی	۳۰۸
۶.	عدم نسخ تبصره ماده ۲۹۵ به وسیله ماده ۶۱۶ قانون مجازات اسلامی	۳۰۹
۷.	قتل غیر عمدی فرزند توسط پدر و مطالبه دیه	۳۱۰
۸.	تکلیف دادگاه در صورت صغیر بودن برخی از اولیای دم در تصادفات رانندگی	۳۱۲
۹.	چگونگی حفظ حقوق جنین در صورت کشته شدن پدر در تصادفات رانندگی	۳۱۴
۱۰.	مسئولیت کیفری مرتکب قتل خطایی غیر از دیه	۳۱۶
۱۱.	مجازات ممسک در قتل عمد در صورت نبود شاکی	۳۱۶
۱۲.	مبتلا ساختن به بیماری منجر به فوت	۳۱۸
۱۳.	تقاضای قصاص از سوی مادر مقتول با فرض بودن فرزند صغیر	۳۱۹
۱۴.	جرم قتل در نزاع عمدی با فرض سابقه بیماری قلبی مقتول	۳۲۰
۱۵.	تعیین نوع قتل در صورت اشتباه در هویت	۳۲۱
۱۶.	بررسی استیذان جرم قصاص قاتل فراری	۳۲۳
۱۷.	اعلام رضایت مقتول نسبت به جراحات قبل از فوت	۳۲۴
۱۸.	اقدام به تلف شخص به تقاضای خود او	۳۲۵
۱۹.	تعیین نوع قتل در اثر آتش‌سوزی منجر به درگیری	۳۲۶
۲۰.	نحوه رسیدگی محاکم با فرض صغیر بودن اولیای دم	۳۲۷
۲۱.	معاونت در قتل عمد وفق بند ب ماده ۲۰۶ قانون مجازات اسلامی	۳۲۹
۲۲.	عنوان جزایی قتل عمدی و اشتباه در هدف‌گیری	۳۳۰
۲۳.	عنوان مجرمانه رها نمودن فرد ناتوان به قصد مرگ	۳۳۱
۲۴.	عنوان مجرمانه ایراد ضرب منجر به فوت	۳۳۲

۳۳۳	۲۵. ایراد ضرب منتهی به قتل بر اثر بیماری مقتول
۳۳۴	۲۶. اشتباه در اشخاص و تعیین نوع قتل
۳۳۴	۲۷. استیذان در قتل غیر عمد
۳۳۵	۲۸. تعزیر قاتل در صورت گذشت اولیای دم در قتل عمدی
۳۳۷	۲۹. تأثیر گذشت شاکی و اعمال تبصره ۲ ماده ۲۶۹ قانون مجازات اسلامی
۳۳۸	۳۰. تأثیر گذشت شاکی در حکم قصاص نفس
۳۴۰	۳۱. قتل جنین
۳۴۱	دعوای قتل در نظریه‌های مشورتی
۳۴۳	۱. محرومیت از حق رانندگی در موضوع قتل غیر عمد ناشی از رانندگی
۳۴۳	۲. تشدید مجازات رانندگان - محرومیت از حق رانندگی
۳۴۴	۳. تشدید مجازات رانندگان در مورد قتل غیر عمد با وسائط نقلیه موتوری ناشی از
۳۴۴	۴. تشدید مجازات رانندگان، مسئولیت کیفری تعلیم‌دهنده مربی رانندگی
۳۴۵	۵. قتل غیر عمد و سقط جنین دختر
۳۴۶	۶. سقط جنین عمدی و غیرعمدی
۳۴۶	۷. مجازات سقط جنین نامشروع
۳۴۶	۸. مقررات قصاص راجع به اهل سنت در صورت گذشت برخی از اولیاء دم
۳۴۷	۹. ارتکاب به قتل همسر
۳۴۷	۱۰. عدم توارث زن و شوهر در قصاص و عفو و اجرا
۳۴۸	۱۱. اختیار ولی قهری و قیم در تقاضای قصاص یا رضایت
۳۴۸	۱۲. حق شکایت همسر مقتول
۳۴۹	۱۳. حق قصاص زوج و زوجه
۳۴۹	۱۴. عناوین شبه عمد و خطاء محض در تسبیب جاری نیست.
۳۵۰	۱۵. قتل زایی و زانیه به وسیله شوهر
۳۵۱	۱۶. عنوان قتل خطای در تشخیص مقتول
۳۵۱	۱۷. قتل عمد فرزند به وسیله والدین
۳۵۲	۱۸. قتل غیرعمد ناشی از ترک فعل
۳۵۲	۱۹. رعایت موضوع ماده ۵ قانون دیات در ارتکاب قتل توسط صغیر
۳۵۳	۲۰. جرم قتل غیرعمدی ولی قهری
۳۵۳	۲۱. قانون مربوط به تشکیل دادگاه اطفال بزهکار در جرائم قتل و جرح
۳۵۳	۲۲. لزوم رعایت غبطه صغیر یا مجنون در حدود و قصاص
۳۵۴	۲۳. دفن اموات بدون رعایت تشریفات در قتل غیرعمد
۳۵۴	۲۴. قتل غیرعمد در اثر بی احتیاطی و بی‌مبالایی در امر پزشکی
۳۵۵	۲۵. عدم تقصیر راننده در قتل غیرعمدی
۳۵۵	۲۶. عدم مسئولیت ممتحن در قتل و جرح غیرعمدی ناشی از رانندگی

۲۷. غیرقابل گذشت بودن بزه رانندگی بدون پروانه ۳۵۵
۲۸. قتل غیرعمد و تخلف از مقررات رانندگی ۳۵۶
۲۹. قتل غیرعمد و نداشتن پروانه ۳۵۶
۳۰. محرومیت از رانندگی در مورد قتل غیر عمد ۳۵۷
۳۱. مسئولیت مالک اتومبیل و صلاحیت دادگاه در ارتکاب به قتل غیر عمد ۳۵۷
۳۲. معاونت در قتل غیرعمدی ۳۵۸
۳۳. قتل در حین انجام وظیفه ۳۵۸
۳۴. فرار راننده مقصر از محل حادثه موجب قتل ۳۵۹
۳۵. امر بدون اکراه در مورد قتل ۳۵۹
۳۶. فوت قاتل ۳۶۰
۳۷. قتل زن توسط همسر دیوانه وارث از ماترک و دیه ۳۶۰
۳۸. قتل غیرعمد بر اثر برق‌گرفتگی ۳۶۱
۳۹. قتلی که اولیاءدم آن را عمده بدانند و دادگاه آن را غیرعمد تشخیص دهد ۳۶۱
۴۰. قسم و تکرار آن توسط پدر مقتول ۳۶۱
۴۱. گذشت ولی دم بعد از صدور حکم قصاص و تعیین مجازات حبس برای قاتل ۳۶۲
۴۲. محاکمه غیابی قاتل ۳۶۲
۴۳. تغلیظ دیه در مورد قتل و نوع آن ۳۶۳
۴۴. اثبات قتل خطایی به‌وسیله اقامه قسامه ۳۶۳
۴۵. عدم شناسایی قاتل، مقتول و اولیاءدم ۳۶۴
۴۶. قتل در اثناء منازعه ۳۶۴
۴۷. قتل و جرح ناشی از حوادث کار و مرجع رسیدگی آن ۳۶۵
۴۸. قتل ناشی از حوادث کار ۳۶۵
۴۹. قتل ناشی از حوادث کاری که به پیمانکار داده شده است ۳۶۶
۵۰. تیراندازی به سوی افرادی که به فرمان ایست مأمورین توجه نمی‌کنند ۳۶۶
۵۱. جرائم قتل و جرح حین مانور و نگهداری و رشاء و ارتشاء ۳۶۷
۵۲. قتل در اثر عدم توجه به فرمان ایست، صلاحیت ۳۶۸
۵۳. عطف به ماسبق نشدن قوانین جزائی ۳۶۸
۵۴. فوت قاتل محکوم به قصاص ۳۷۱
۵۵. تفویض اختیارات به دادستان توسط رهبر در پرونده‌های قتل ۳۷۲
۵۶. صغر حالفین در زمان وقوع قتل عمده ۳۷۳
۵۷. تعیین اعتبار دلایل هنگام تعرض ادله در پرونده قتل ۳۷۴
۵۸. تقاضای قصاص از ناحیه محجور ۳۷۵
۵۹. منظور از تعزیر در ماده ۴۲۹ قانون جدید مجازات اسلامی ۳۷۶
۶۰. قتل عمده زن مسلمان ۳۷۷

۳۷۸ انکار جرم قبل از اجرای حکم
۳۷۹ ۶۲. عدم شناسایی قاتل
۳۸۰ ۶۳. تکلیف پرونده‌های قتل عمد با توجه به قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲
۳۸۱ ۶۴. جرم غیرعمدی ولی قهری
۳۸۳ جرم قتل در قوانین و مقررات
۳۸۵ فصل دوم- تداخل جنایات
۳۸۷ فصل هفتم- اکراه در جنایت
۳۸۸ بخش دوم- قصاص نفس
۳۸۹ فصل سوم- راه‌های اثبات دیه
۳۸۹ بخش دوم- مقادیر دیه
۳۸۹ فصل اول- دیه نفس
۳۹۰ فصل هفدهم- جرائم علیه اشخاص و اطفال
۳۹۱ فصل بیست و نهم- جرائم ناشی از تخلفات رانندگی
۳۹۳ منابع و مأخذ

بسمه تعالی

چه آسان می‌نمود اول غم دریا به بوی سود

حرفه شریف و ارزشمند و در عین حال خطیر و خطرناک وکالت حرفه‌ای است دشوار و در عین حال جذاب، بسیاری از وکلای فعلی دادگستری دانش‌آموزان و یا دانشجویانی بوده‌اند که با خواندن صفحه حوادث روزنامه‌ها و ماجرای قتل‌های معروف و سوسه شده‌اند که به حرفه وکالت روی بیاورند و وکالت پرونده‌های جنجالی را بر عهده بگیرند و بعضاً نیز در همین راه موفق شده‌اند؛ اما فارغ از این مباحث آنچه که مسلم است پی‌گیری پرونده‌های وکالت به خصوص پرونده‌های کیفی که حد اعلا‌ی آن پرونده‌های قتل است نیاز به تلاش مستمر و علاقه فراوان و پشتکار جدی و در کنار همه این‌ها نیاز به دانش حقوقی کافی دارد. وکیلی که می‌خواهد از یک متهم به قتل دفاع کند بایستی احاطه کافی به مقررات و قوانین مربوطه داشته باشد و با مطالعه و آگاهی از جزئیات پرونده ساختار دفاعی خویش را مشخص نماید.

بدیهی است قوانین در گذر زمان در حال تغییر هستند و یک وکیل دادگستری ناگزیر است در جهت موفقیت در حد توانایی خویش از قوانین روز به خصوص قوانین مرتبط با پرونده‌های خود آگاهی داشته باشد. در کنار این امر ضروری آگاهی از آراء وحدت رویه، نظرات مشورتی و بررسی و مطالعه احکام صادره در خصوص پرونده‌های قتل تا حدود زیادی وی را در رسیدن به هدف خود یاری خواهد نمود.

به خاطر دارم که مقطع تحصیلات لیسانس در دانشگاه تهران مرحوم استاد کاتوزیان می‌گفت که من بدون کتاب قانون نمی‌توانم راه بروم. مجموعه قوانین به خصوص قوانین مرتبط با حرفه وکیل می‌بایستی همیشه در دسترس وکیل باشد.

مجموعه حاضر که به همت گروه پژوهشی انتشارات چراغ دانش جمع‌آوری گردیده، یکی از همان کتاب‌هایی است که وکلا به خصوص وکلایی که در حوزه پرونده‌های جنایی فعالیت می‌کنند می‌بایستی همیشه در کنار خود داشته باشند.

عبدالصمد خرمشاهی

وکیل جنایی

مقدمه

معمولاً رویه عملی دادگاه‌ها در استنباط از قوانین و مقررات در جهت انطباق با مصادیق واقعی تا حدودی متفاوت است، با آنچه در کلاس‌های تئوریک دانشگاه‌ها به دانشجویان حقوق آموزش داده می‌شود که البته روند آموزشی و طریق ارائه مطالب در کلاس‌های درسی هم به شکلی است که برای طی مراحل تحصیلی صرف مطالعه و پاسخ به سؤالات به‌صورت تئوری و بدون تطبیق با مصادیق عملی کفایت می‌کند. به این ترتیب معمولاً چون امکان انجام کار عملی قبل از خروج از دانشگاه برای دانشجویان این رشته وجود ندارد فارغ‌التحصیلان وقتی وارد مرحله کار می‌شوند با کمبود آگاهی و اطلاعات از رویه قضائی و شیوه استدلال و استنباط عملی دادگاه‌ها مواجه هستند؛ لیکن اهمیت آگاهی از رویه قضائی با ورود به میدان کار و فعالیت بر هیچ فارغ‌التحصیل حقوقی پوشیده نیست. بی‌تردید تنها منبع آموزش عملی وکالت، قضاوت و به‌طور کلی حقوق، بعد از حضور عملی در دادگاه‌ها و جلسات رسیدگی، همین رویه قضائی می‌باشد؛ به عبارت دیگر مطالعه تصمیمات، پرسش و پاسخ‌ها و اختلاف‌نظرهای کسانی که هر روز به‌صورت عملی در حال انطباق قوانین با مصادیق واقعی هستند می‌تواند اطلاعات کاربردی و عملی را در اختیار خواننده قرار دهد.

اگرچه فارغ‌التحصیلان حقوق بیش از سایرین به مطالعه رویه قضائی نیازمند هستند؛ اما هیچ قشری از جامعه بزرگ رشته حقوق قضائی نمی‌تواند بی‌نیاز از مطالعه و تحقیق و تفحص در این حوزه باشد؛ زیرا رویه قضائی در واقع روح زنده و محرک رشته حقوق است که دائم در حال تغییر و تحول می‌باشد و غفلت از این حوزه به قیمت عقب‌ماندگی از علم واقعی حقوق و جامعه حقوقدانان تمام خواهد شد. از این رو ناشران تخصصی این حوزه، هرکدام به طریقی نسبت به جمع‌آوری و انسجام‌بخشی به مطالب و موضوعات راجع به رویه قضائی اقدام می‌کنند که انتشارات چراغ دانش نیز در همین راستا و برای انجام بخشی از وظیفه فرهنگی خود در نظر دارد نسبت به تدوین و جمع‌بندی مطالب رویه قضائی به‌صورت منظم و منحصر به فرد با ویژگی‌های مخصوص برای هر دعوا طی یک کتاب جداگانه به‌صورت کاربردی و با دسترسی آسان به مطالب هر دعوا اقدام نماید. در راستای تأمین این هدف مجموعه‌ای از کتاب‌ها هرکدام تحت عنوان کلی «دعوی... در رویه دادگاه‌ها» شامل موارد زیر تدوین و تألیف خواهد شد:

۱. آراء وحدت رویه؛

۲. آراء اصراری؛

۳. آراء شعب دیوان عالی کشور؛

۴. آراء دادگاه‌های بدوی و تجدیدنظر؛

۵. نشست‌های قضائی؛

۶. نظریه‌های مشورتی؛

۷. قوانین و مقررات مرتبط با موضوع؛

۸. نمونه دادخواست و معرفی دعوا.

در این مجموعه سعی شده رویه قضائی کشور در خصوص هر دعوا به صورت منسجم و منظم گردآوری شود تا وکلا، حقوقدانان و قضات محترم در مراجعه به رویه قضائی در کمترین زمان به بهترین وجه مطالب مطلوب خود را یافته و استفاده نمایند. با توجه به تعدد بسیار آراء دادگاه‌ها (دادگاه بدوی و تجدیدنظر) در برخی موارد حداکثر سعی بر آن بوده از موارد متفاوت آراء صادره در موضوع نمونه در قسمت رأی آورده شود و همچنین در سایر موارد؛ مثل آراء وحدت رویه، آراء دیوان عالی کشور، موارد مرتبط به موضوع ذکر شده است تا با توجه به اهمیت این آراء مورد استفاده خوانندگان و مراجعه‌کنندگان عزیز قرار گیرد.

مختصر ویژگی‌های کتاب:

۱. تدوین و گردآوری منظم و منسجم تمام مطالب مربوط به دعوا؛

۲. تقسیم‌بندی موضوعی برای هرکدام از مطالب؛

۳. ارائه معرفی دعوا و نمونه دادخواست در اول مجموعه؛

۴. ذکر عنوان برای هر مطلب به صورت خلاصه در فهرست؛

۵. دسترسی سهل و آسان به مطلب دلخواه در کمترین زمان.

«گروه پژوهشی» انتشارات مفتخر خواهد شد از تجربیات، آراء و سایر مطالب حقوقی موجود نزد اساتید، وکلا، حقوقدانان و سایر همکاران در راستای مفیدتر شدن مجموعه در چاپ‌های بعدی استفاده نماید. لذا موجب خرسندی خواهد بود که خوانندگان عزیز از هر صنف ضمن ارسال انتقادات و پیشنهادات خود در مورد هرکدام از موضوعات به صورت (کتبی یا از طریق ایمیل یا تلفنی) ما را در پربار کردن مجموعه حاضر یاری فرمایند.

مدیر مسئول انتشارات

یک هزار و سیصد و نود و شش

فصل اول

معرفی جرم قتل و نمونه شکوائیه

